

17. oktober 2011

Notat til Finanskomiteen - statsbudsjettet for 2012

Regjeringens fremlegg til Statsbudsjett for 2012 er stramt. De økonomiske utsiktene er fremdeles langt bedre i Norge enn hos våre viktigste handelspartnere. I sitt budsjettframlegg viser imidlertid Regjeringen til at utsiktene fremover er usikre.

Budsjettet har som mål å legge til rette for fortsatt lav arbeidsledighet og et fortsatt lavt rentenivå i en situasjon hvor den internasjonale økonomien er preget av usikkerhet. Akademikerne er enige i at dette er viktige målsettinger. Et stramt budsjett øker imidlertid betydningen av innretningen, og her mener vi budsjettet må forbedres på avgjørende punkter.

Forskning og utvikling

Akademikerne er bekymret for at man vektlegger for lite framtidige arbeidsplasser, forskning og utvikling i budsjettet. Akademikerne etterlyser vilje i regjeringen til å satse på det som skal skape morgendagens arbeidsplasser og vekstnæringer, nemlig forskning og utvikling.

Mens kriserammede land rundt oss satser på forskning og utdanning, velger oljerike Norge en tilnærmet nullvekst i forskningssatsingen for annet år på rad. Det er svært beklagelig. Akademikerne er i tillegg bekymret for den manglende langsiktigheten for forskningen, i og med at regjeringen legger ned forskningsfondet. Dette mener vi bidrar sterkt til at forskningen i økende grad vil være avhengig av politiske svingninger. Vi er bekymret for effektene av dette på både kort og lang sikt.

Det er også beklagelig at regjeringen foreslår å avvikle gaveforsterkingsordningen som stimulerer bedrifter til forskningssamarbeid. Budsjettet for FoU og innovasjon over NHDs budsjettområde innebærer en realnedgang og lavere aktivitet enn tidligere, noe vi sterkt beklager.

Denne avviklingen kommer i tillegg til at satsene i SkatteFunn-ordningen står på stedet hvil. Skattefunn er en ordning vi vet virker. Derfor er det trist at denne ordningen år for år skal gjøres mindre og mindre attraktiv ved å tviholde på kunstig lave timesatser.

Kommuneøkonomi

Kommune-Norge er hovedleverandør av velferd. Nå sist med Samhandlingsreformen som blir en enorm utfordring for landets mange kommuner. Sett i lys av dette mener Akademikerne at kommunene med dette budsjettet ikke er godt nok rustet. Vi tror tvert imot at man lokalt vil måtte foreta til dels svært tøffe prioriteringer for å få kommunebudsjettene i havn. Vi har forståelse for de som påstår at det i realiteten vil være lokalpolitikere som må stå for de virkelig vanskelige valgene framover.

Det er også grunn til å minne om at fødselsraten fremdeles er relativt sett høy her i landet. Det gir vekst i antallet barnehagebarn og skoleelever. Samtidig blir vi flere eldre. I sum gir dette økt behov for kommunale tjenester. Det betyr at behovet for å rekruttere kompetansepersonell i årene fremover vil øke jevnt og trutt for kommunene. Det må også reflekteres i overføringene til kommunene.

Omlegging til et grønnere skattesystem

Utdanning, forskning og innovasjon er blant de aktivitetene som bidrar mest til produktivitetsøkninger, og må derfor prioriteres. I tillegg ligger mye av løsningen på klimaproblemene i forskning og teknologiutvikling. Når forskning og innovasjon

nedprioriteres, vil løsningene komme på et senere tidspunkt hvilket totalt sett vil medføre større kostnader.

I klima- og miljøspørsmål er insentiver blant de sterkeste politiske virkemidlene. Akademikerne mener en vridning fra skatt på inntekt til skatt på forbruk vil være et avgjørende virkemiddel i overgangen til et klimanøytralt samfunn. Også debatten om formueskatten må sees i lys av dette. I forslaget til statsbudsjett er det få omlegginger av skattesystemet i en slik retning.

Økning i antallet tidligpensjonister

I regjeringens fremlegg til statsbudsjett er anslaget tidligpensjonister økt til 35 000. Akademikerne ser at dette kan være bekymringsfulle tall. Samtidig er vi svært opptatt av at dette ikke er nok til å danne grunnlag for å trekke konklusjoner om effekten av pensjonsreformen. Vi deler målsettingen om å få flere til stå lenger i jobb, som også var noe av intensjonen med pensjonsreformen. For å lykkes i dette arbeidet, mener vi det fremover er svært viktig å få fram mer fakta rundt hva som faktisk stimulerer flere til å vente med å gå av med pensjon.

Med vennlig hilsen

Knut Aarbakke

Leder i Akademikerne